

**Sogndal kommune**

**Reglement for finans- og gjeldsforvaltning  
for Sogndal kommune**

**Oppdatert 01.06.2021**

## Innhold

1	Generelle rammer og avgrensingar .....	3
1.1	Virkeområde - hensikt med reglementet .....	3
1.2	Kven reglementet gjeld for.....	3
1.3	Heimel .....	3
1.4	Fullmakter .....	3
1.5	Gyldighet og verknadstidspunkt.....	3
1.6	Rammer og avgrensingar .....	3
1.7	Innhold og formål med forvaltninga.....	3
1.8	Kvalitetssikring av reglementet .....	4
1.9	Rapportering til kommunestyret.....	4
1.10	Renteinvesteringar .....	4
1.11	Kredittrisiko på renteplasseringar .....	5
1.12	Derivat.....	5
1.13	Valutarisiko.....	5
1.14	Opplåning av investeringane.....	5
1.15	Etiske retningslinjer .....	5
2	Rammer og avgrensingar for ledig likviditet og andre midlar som er tenkt til driftsformål. ....	6
2.1	Portefølje for ledig likviditet tenkt til driftsformål .....	6
2.2	Plasseringsalternativ .....	6
2.3	Avkastningsreferanse .....	6
2.4	Rentebinding / renterisiko .....	6
2.5	Kredittrisiko på renteplasseringar .....	6
3	Rammer og avgrensingar for langsiktig finansielle aktiva unnateke driftsformål.....	7
3.1	Portefølje for langsiktig finansiell aktiva .....	7
3.2	Finansielle instrument som kan nyttast ved langsiktige plasseringar .....	7
3.3	Porteføljesamansetning .....	7
3.4	Rentebinding / renterisiko .....	7
3.5	Kredittrisiko på renteplasseringar .....	7
3.6	Aksjeforvaltninga skal vere forsiktig.....	7
3.7	Disponering av avkastning.....	8
3.8	Gjennomføring og bruk av forvaltar .....	8
4	Rammer og avgrensingar for gjeldsporteføljen og andre finansieringsavtalar .....	9
4.1	Vedtak om opptak av lån.....	9
4.2	Finansielle instrument i gjeldsforvaltninga .....	9
4.3	Bruk av sikringsinstrument.....	9
4.4	Rentebinding .....	9
4.5	Likviditetsrisiko / Refinansieringsrisiko .....	9
5	Rutinar for gjelds- og finansforvaltning. ....	10
5.1	Administrative rutinar .....	10

## **1 Generelle rammer og avgrensingar**

### **1.1 Virkeområde - hensikt med reglementet**

Reglementet skal gi rammer og retningslinjer for gjelds- og finansforvaltninga i Sogndal kommune. Reglementet skal gi ei samla oversikt over dei rammer og avgrensingar som gjeld. Underliggjande fullmakter og rutinar skal heimlast ut frå lov, forskrift og dette reglementet.

Reglementet definerer akseptabel risiko- og avkastningsnivå for plassering og forvaltning av midlar til driftsføremål, plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva samt gjeldsforvaltning og opptak av lån. Reglementet omfattar ikkje kommunen si forvaltning av konsesjons- og heimfallskraft.

### **1.2 Kven reglementet gjeld for**

Reglementet gjeld for Sogndal kommune. Reglementet gjeld og for kommunale føretak og interkommunalt samarbeid etter kommunelova kap. 19 og 20 i den grad desse ikkje har egne reglement som er godkjende av kommunestyret.

### **1.3 Heimel**

Forvaltninga skal vera i medhald av gjeldande lover, forskrifter og dette reglementet. Dette reglementet er utarbeida med heimel i Lov om kommunar og fylkeskommunar, kapittel 14; Økonomiforvaltning, vedteken juni 2018. Vidare er reglementet bygt på Forskrift om garantiar og finans- og gjeldsforvaltning i kommunar og fylkeskommunar.

### **1.4 Fullmakter**

Rådmann og den rådmann utnemner til å stå føre gjelds- finansforvaltninga, har fullmakt til å forvalte i medhald av dette reglementet. Gjeldsforvaltning er omtalt i kapittel 4. Rådmann eller den rådmann bestemmer, får fullmakt til å gjennomføre alt vedteke låneopptak.

Innanfor vedtekne rammer kan rådmannen plassere forvalta kapital. Den delen av langsiktig finansielle aktiva som overstig inngåande balanse 1.1.2020 har rådmannen mynde til å plassere som bankinnskot basert på vurderingar knytt til risiko og behov for likviditet til driftsføremål.

### **1.5 Gyldigheit og verknadstidspunkt**

Reglementet er vedteke av kommunestyret i Sogndal kommune og gjeld f.o.m. 31.08.2021.

Dette reglementet erstattar alle tidlegare reglar og instruksar som kommunestyret eller andre politisk organ har vedteke for finansforvaltning. Tidlegare vedtekter for forvaltning av «Kraftfond», er innarbeida i dette reglementet. Kommunestyret skal i samsvar med kommunelova §14-13, andre ledd, syte for endring av reglement dersom det er nødvendig for å unngå vesentleg finansiell risiko samt overhalde betalingsforpliktingar.

### **1.6 Rammer og avgrensingar**

- Kommunelova §14-1, §14-2 og §14-13: Kommunestyret skal sjølv gi reglar for finans- og gjeldsforvaltninga i kommunen,
- Kommunelova §14-2, bokstav e: Kommunen skal ikkje ta vesentleg finansiell risiko i si finans- og gjeldsforvaltning.
  - Det skal vere balanse mellom avkastning, risiko og likviditet.
  - Det skal vere samsvar mellom kompleksitet i investeringsprodukt og kommunen sin eigen kunnskap om finansforvaltning.
  - Sikre at løpande betalingsforpliktingar vert innfridd ved forfall.

### 1.7 Innhald og formål med forvaltninga

- Reglementet gjeld for alle finansielle omløpsmidlar og langsiktig gjeld.
- Reglementet gjeld *ikkje* for pensjonsforpliktingar og finansielle anleggsmidlar.
- Aksjar eller andelar i selskap der eigarskapet ikkje påverkar korleis ledig likviditet er plassert, men som er av meir strategisk karakter og motivert ut frå næringspolitiske eller samfunnsmessige omsyn, vert ikkje omfatta av dette reglement.

Finansreglementet skal gi målsettingar, strategiar og rammer for:

- Forvaltning av ledig likviditet og midlar berekna for driftsføremål (sjå kapittel 2).
- Plassering og forvaltning av langsiktige finansiell aktiva (sjå kapittel 3).
- Forvaltning av gjeldsporteføljen og andre finansieringsavtalar (sjå kapittel 4).

Formål med reglementet er å gi reglar som sikrar ei forsvarleg økonomiforvaltning ved å:

- Sikre tilstrekkeleg likviditet slik at betalingsforpliktingar vert overhaldne.
- Sikre låge og forutsigbare lånekostnader.
- Forvaltning av langsiktige finansielle aktiva skal gi ei god langsiktig avkastning til akseptabel risiko.

### 1.8 Kvalitetssikring av reglementet

Finansreglementet er vurdert av Vestland Revisjon (2021) som er uavhengig instans for å sikre at reglementet er forsvarleg og i samsvar med gjeldande regelverk.

### 1.9 Rapportering til kommunestyret

Rådmann skal minimum to gonger i året leggje fram rapportar for kommunestyret som viser status for finans- og gjeldsforvaltninga. I tillegg skal rådmann i samband med årsavslutning leggje fram ein rapport for kommunestyret som viser status og utvikling gjennom året.

Sjå kommunelova §14-13, 3.ledd og §6 i Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner.

Rapporteringa skal gi ei utgreiing og vurdering av (Forskrift, §6):

- Finansiell risiko og avkastning for forvaltninga, samanlikna med mål, rammer og avgrensingar for forvaltninga som er fastsett i finansreglementet.
- Opplyse om, og gi ei vurdering av eventuelle vesentlege marknadsendingar og endringar i finansielle risiko.
- Rapportane skal vise korleis finansielle *midlar* (aktiva)er samansett og marknadsverdien av desse, både samla og for kvar gruppe av midlar.
- Rapportene skal vise korleis finansielle *forpliktingar* (passiva) er samansett og verdien av dei finansielle forpliktingane, både samla og for kvar gruppe av forpliktingar.
- Rapportene skal opplyse om løpetid for finansielle forpliktingar, og om verdien av lån som forfell og må refinansierast innan 12 månader.
- Rapportene skal opplyse om aktuelle marknadsrenter og eigne rentevilkår.
- Har det oppstått avvik mellom krav i finansreglementet og den faktiske forvaltninga, skal rapporten opplyse om slike avvik og korleis dei er handsama.

### 1.10 Renteinvesteringar

Renteinvesteringar skal vera gjennom:

- Obligasjonsfond
- Pengemarknadsfond
- Bankinnskot
- Og – eller gjennom ein aktiv forvaltningsavtale

#### Avkastningsreferansar:

<b>Avkastningsreferansar:</b>	
<b>Rentemarknad</b>	3 månaders NIBOR-rente
<b>Aksjar norske</b>	3 månaders NIBOR-rente

#### 1.11 Kredittrisiko på renteplasseringar

Kredittrisiko er faren for at motparten ikkje innfrir sine forpliktingar. Motparten / lånetakarane vert vurdert og tildelt ein rating (karakter) basert på kor sannsynleg det er at avtalen vert innfridd. Beste rating er AAA og svakaste er C. Rating frå AAA til BBB- er investeringar med svært lågt sannsyn for misleghald. Rating fra BB+ til C vert kategorisert som spekulative investeringar med eit høgare sannsyn for misleghald. Selskap som ikkje har ein offisiell rating, vert kredittvurdert av forvaltar og lista med «lågt sannsyn for misleghald og som «høgare sannsyn for misleghald». Der offisiell kredittrating gjennomførast, skal det vere utført av eit kjent selskap.

Renteberande investeringar skal plasserast i verdipapirfond med betre eller lik gjennomsnitt kredittrating slik det er gjort greie for i matrisen under (ramma under er i prosent av porteføljen for ledig likviditet og porteføljen for langsiktig finansiell aktiva).

<b>Kredittrisiko</b>	<b>Rammer i prosent av heile porteføljen</b>
1. Beste kredittrisiko - kredittrating AAA til A- Låg sannsynlegheit for misleghald. Stats- og statsgaranterte, fylkeskommunar/kommunar, større finansinstitusjonar og industri.	100%
2. Moderat kredittrisiko - kredittrating BBB+ til BBB- Låg sannsynlegheit for misleghald. Kvalitetslån, men noko høgare kredittrisiko.	80%
3. Høg kredittrisiko - kredittrating BB+ til CCC Utlån med høgare kredittrisiko og høgare sannsyn for misleghald.	15%

Kommunen sine samla plasseringar skal ikkje overstige 2 prosent av forvaltingskapitalen til banken.

#### 1.12 Derivat

Eit derivat er avtale om ein framtidig finansiell transaksjon til ein pris som er avtalt i dag. Derivat kan berre nyttast til å redusere risiko.

#### 1.13 Valutarisiko

Kommunen kan berre ta valutarisiko gjennom aksjefond, sjå punkt 3.2.

#### 1.14 Opplåning av investeringane

Investeringane kan ikkje stillast som sikkerheit og lånast opp.

#### 1.15 Retningslinjer for etikk, miljø og klima

Investeringsstrategien skal vera i samsvar med retningslinjene til Folketrygdfondet og Statens Pensjonsfond Utland.

## **2 Rammer og avgrensingar for ledig likviditet og andre midlar som er tenkt til driftsformål.**

Formålet med forvaltninga er å sikre likviditet til å dekke løpande forpliktingar og god avkastning. Forvaltninga skal ha låg risiko.

### **2.1 Portefølje for ledig likviditet tenkt til driftsformål**

Kommunen sine likvide midlar som ikkje er rekna som langsiktige finansielle midlar etter 3.1, vert å rekna som midlar tenkt til driftsføremål. Det skal i tillegg gjerast ei vurdering i høve kommunelova § 14-1 om at forvaltning av midlane vera slik at kommunen dekker sine forpliktingar ved forfall.

### **2.2 Plasseringsalternativ**

Plasseringa skal vera i bankinnskot eller verdipapirfond (rentepapir). Driftslikviditet vert å plassere i hovudbanksambandet til kommunen, eventuelt supplert med innskot i andre større bankar.

### **2.3 Avkastningsreferanse**

Plasseringar i verdipapirfond skal samanliknast med 3 månaders NIBOR-rente.

<b>Investeringar</b>	<b>makismalt</b>	<b>avkastningsreferanse</b>
Rentemarknaden	100 %	3 månaders NIBOR-rente

### **2.4 Rentebinding**

<b>Rentebinding</b>	<b>makismalt</b>	<b>normalt</b>
Rentebinding	0,50 år	0,25 år
Løpetid til forfall	3 år	

### **2.5 Kredittrisiko på renteplasseringar**

Jf. kapittel 1.11 kan det berre investerast i:

1. Beste kredittrisiko
2. Moderat kredittrisiko
3. Gitt at det ikkje føreligg ei offisiell rating må investeringa klassifiserast med «lågt sannsyn for tap»

### **3 Rammer og avgrensingar for langsiktig finansielle aktiva unnateke driftsformål**

Midlane skal investerast i verdipapirmarknaden med formål om å ivareta realverdien samt over tid å oppnå høgast mogleg avkastning til akseptabel risiko.

#### **3.1 Portefølje for langsiktig finansiell aktiva**

Langsiktig finansiell aktiva er frie drifts- og investeringsfond unnateke driftsformål.

Sogndal kommune har eit avkastningsfond som nyttast til å utlikne effekten av endra porteføljeverdi på driftsresultatet. Dette fondet er rekna som eit fritt fond.

Langsiktig finansiell aktiva unnateke driftsføremål skal forvaltast på ein måte som ikkje inneberer vesentleg finansiell risiko, jf. kommunelova § 14-1.

#### **3.2 Finansielle instrument som kan nyttast ved langsiktige plasseringar**

Moglegheiter:

- Norske renteinvesteringar.
- Norske aksjar og eigenkapitalbevis i norske sparebankar.
- Aksjefond med norske og utanlandske aksjar. Aksjefondet skal vera notert i norske kroner.

#### **3.3 Porteføljesamansetning**

Vekt mellom rente- og aksjemarknaden:

<b>Investering</b>	<b>Maks.</b>	<b>Normalt</b>	<b>Min.</b>	<b>Avkastnings-referansar</b>
Rentemarknad	80 %	70 %	60%	3 månaders NIBOR-rente
Aksjemarknad	40 %	30 %	20%	OSEFX

#### **3.4 Rentebinding**

<b>Rentebinding</b>	<b>maksimalt</b>	<b>normalt</b>
Rentebinding (gjennomsnitt)	5 år	1 år

Enkeltplasseringar med rentebinding knytt til langsiktig finansiell aktiva kan ha meir enn 5 års rentebinding og løpetid til forfall.

#### **3.5 Kredittrisiko på renteplasseringar**

Det kan investerast slik reglementet gjer greie for i det generelle kapittelet om *kredittrisiko på renteplasseringar* (kapittel 1.11).

#### **3.6 Aksjeforvaltninga skal vere forsiktig**

Investeringar skal gjerast gjennom aksjefond eller gjennom ein aktiv forvaltningsavtale, jf. punkt 3.2.

For aksjeinvesteringar skal fylgjande retningslinjer gjelde:

1. Investeringane skal hovudsakleg bestå av likvide aksjar i solide, børsnoterte selskap.
2. Investeringane skal baserast på finansanalyse med vekt på historisk gode nøkkeltall.
3. Ved direkte investering, skal som hovudregel ikkje meir enn 10 prosent av aksjeporteføljen vere plassert i eitt enkelt selskap og porteføljen skal fordelast på minimum 15 hovudposter.

#### **3.7 Disponering av avkastning**

Avkastning som kommunen oppnår på den langsiktige kapitalen, skal inntektsførast i driftsrekneskapen årleg.

Vidare skal inntektsført avkastning, så langt det lar seg gjere, settast av til avkastningsfondet (bufferfond). Reglar for avslutning av driftsrekneskapen kan i enkelte høve avgrense moglegheita til avsetting til avkastningsfondet. Avsetting til avkastningsfondet skal gjennomførast som ein del av disponering av årets meir-/mindreforbruk. Ved avsetting til avkastningsfondet utliknast effekten, av positiv eller negativ avkastning, på driftsresultat. Fondet skal utgjere minst 50 prosent av kapitalen som er investert i aksjar pr. 31. desember i det aktuelle året.

### **3.8 Gjennomføring og bruk av forvaltar**

Val av enkeltpapir kan delegerast til utvalde kapitalforvaltarar. Forvaltar si inntening skal ikkje vere avhengig av kva investeringsprodukt som blir valt. Godtgjering til forvaltar skal gå klårt fram av avtalen.

#### Følgjande krav vert lagt til grunn til for val av ein ekstern forvaltar:

- Forvaltar skal ha nødvendige konsesjonar frå Finanstilsynet og ha forvaltningskompetanse kva gjeld det løpande arbeid i verdipapirmarknaden. Dette inneber god forvaltning i høve til dei rammeføresetnader som er gitt av myndigheiter og interne rammeføresetnader i høve til oppdragsgivar.
- Det skal utarbeidast løpande risikokontroll og avkastningsvurderingar som speglar risikoprofilen som er nedfelt i investeringsstrategien til kommunen.
- Forvaltar skal ha eit godt backoffice-apparat (oppgjjer), med fokus på cash management og sikkerheit.
- Forvaltar skal ha eit godt analysemiljø med god breidde og djup kompetanse.
- Forvaltningssystemet skal kunne tilpassast den til ei kvar tid gjeldande forvaltningsprofil/investeringsstrategi i høve:
  - Fleksibel rapportering
  - Regnskapstransaksjoner/kontoavstemming
  - Løpande måling av tidsvekta og pengevekta avkastning, standardavvik og durasjon
- Forvaltar skal ha høg fagleg kompetanse.



## 4 Rammer og avgrensingar for gjeldsporteføljen og andre finansieringsavtalar

Formålet med gjeldsforvaltninga er å sikre låge og føreseielege lånekostnader. Forvaltning av kommunen sine innlån skal vera i samsvar med kommunelova §14-14 til 14-18.

### 4.1 Vedtak om opptak av lån

Kommunestyret fattar vedtak om opptak av lån. Vedtaket skal innehalde storleiken på låneopptaket. På grunnlag av vedtak, skal rådmann eller den rådmann bestemmer, gjennomføre låneopptak og godkjenne lånevilkår. Det kan utan nærare vedtak takast opp lån til refinansiering av eksisterande gjeld.

### 4.2 Finansielle instrument i gjeldsforvaltninga

- Sogndal kommune skal ikkje ta valutarisiko gjennom opptak av lån.
- Sogndal kommune kan ta opp lån direkte i offentlege og private finansinstitusjonar, samt i livselskap.
- Sogndal kommune har i tillegg til gjeldsbrevlån, høve til legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarknaden.
- Det er høve til å ta opp rammelån og enkeltlån utan avdrag.
- Finansiering kan unntaksvis skje gjennom finansiell leasing.

### 4.3 Bruk av sikringsinstrument

For bruk av ikkje-rentebærande finansinstrument (derivat), slik som rente- og rentebytteavtalar, gjeld fylgjande:

- Porteføljen kan ta i bruk rentebytteavtalar (renteswaps) og framtidige renteavtalar (FRA). Avtalemotpart må vere anerkjente finansinstitusjonar. Bruk av andre ikkje-rentebærande finansielle instrument er ikkje tillate.
- Instrument som nemnt i fyrste kulepunkt, kan nyttast på samla gjeldsportefølje. Det er ikkje tillate å lausrive derivathandelen frå resten av finansforvaltninga. Derivat kan berre nyttast til å redusere risiko.

### 4.4 Rentebinding

Rentebinding	makismalt	minimum	Avkastningsreferansar
Rentebindingstid (gjennomsnitt)	3 år	0,5 år	3 månaders NIBOR-rente

Enkelt-rentebindingar kan vere inntil 10 år.

### 4.5 Refinansieringsrisiko

Låneporteføljen skal bestå av færrest mogleg lån, vurdert opp mot refinansieringsrisiko.

1. Enkeltlån skal ikkje utgjere meir enn 25 prosent av samla gjeldsportefølje.
2. Lån kan takast opp som avdragsfrie lån.
3. Refinansieringsrisikoen skal reduserast ved å spreie tidspunkt for forfall av lån.
4. Låneporteføljen må organiserast slik at årlege avdrag vert betalt, jf. kommunelova §14-18.

5. Maksimum 40 prosent av kommunens samla gjeldsportefølje kan komme til refinansiering neste 12 månader.

## **5 Rutinar for gjelds- og finansforvaltning.**

### **5.1 Administrative rutinar**

Rådmann utarbeidar administrative rutinar som skal syte for at likviditets, gjelds- og finansforvaltninga er under god kontroll og vert utøvd i tråd med dette reglement, gjeldande lover og forskrift for gjelds- og finansforvaltning.

Rådmann skal rapportere om finans- og gjeldsforvaltninga minst tre gonger i året jf. Sogndal kommune sitt økonomireglement. Rapporten skal byggast opp slik at ein kan etterprøve dei retningslinjer og avgrensingar som er gitt i forskrift og kommunen sitt eige reglement. Rapporten skal vise korleis kommunen sine finansielle midlar (aktiva) og gjeld (passiva) har endra seg gjennom perioden.

### **5.2 Handtering av avvik**

Dersom det av uføresette grunnar skulle oppstå avvik frå reglementet, skal rådmann straks setja i verk tiltak som rettar opp avviket, utan at det medfører vesentleg risiko eller unødvendig tap. Avvik frå reglementet og handteringa av desse skal inngå i rapporteringa til kommunestyret.